

MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISH
YO'NALISHLARI VA OMILLARI.

Saparboyev Akbarbek Marks O'g'li

Osiyo Xalqaro Universiteti talabasi (2-kurs magistratura) Yonalish kodi va nomi : 70310102-
Iqtisodiyot (tarmoqlar va sohalar bo'yicha) akbarbek0233@gmail.com +998975270233

Annotatsiya: Milliy iqtisodiyotning mustahkam va barqaror rivojlanishi, ko'plab omillarga bog'liq bo'lib, ularning ichida kichik biznesning roli nihoyatda muhimdir. Kichik biznes mamlakatning iqtisodiy salohiyatini oshirish, ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalarni joriy etish, mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Kichik biznesni rivojlantirish nafaqat iqtisodiy jihatdan, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada kichik biznesning milliy iqtisodiyotdagi o'rni, uning rivojlanishiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar va biznesni rivojlantirish yo'nalishlari haqida so'z yuritamiz.

Kalit so'zlar: Kichik biznes, milliy iqtisodiyot, rivojlanish strategiyalari, moliyaviy qo'llab-quvvatlash, ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalar, boshqaruv ko'nikmalari, texnologik yordam, mahalliy ishlab chiqarish, raqobatbardoshlik, eksport imkoniyatlari, infratuzilma.

KIRISH

Milliy iqtisodiyotning mustahkam va barqaror rivojlanishi, ko'plab omillarga bog'liq bo'lib, ularning ichida kichik biznesning roli nihoyatda muhimdir. Kichik biznes mamlakatning iqtisodiy salohiyatini oshirish, ish o'rinlarini yaratish, innovatsiyalarni joriy etish, mahalliy ishlab chiqarishni rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. Kichik biznesni rivojlantirish nafaqat iqtisodiy jihatdan, balki ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ham muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada kichik biznesning milliy iqtisodiyotdagi o'rni, uning rivojlanishiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar va biznesni rivojlantirish yo'nalishlari haqida so'z yuritamiz.

Kichik biznesning milliy iqtisodiyotdagi roli

Kichik biznes iqtisodiyotda muhim rol o'ynaydi, chunki u ko'plab sohalarda raqobatni oshiradi, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini diversifikatsiya qiladi. Kichik va o'rta biznes kompaniyalari iqtisodiyotni turli qatlamlarida faoliyat yuritadi, ularning aksariyati quyidagi sohalarda ishlaydi:

Ish o'rinlarini yaratish: Kichik bizneslar ko'plab yangi ish o'rinlari yaratadi, ayniqsa, yoshlar va ayollarni ish bilan ta'minlashda katta ahamiyatga ega.

Innovatsiyalarni rivojlantirish: Kichik bizneslar o'z faoliyatida innovatsiyalarni amalga oshirish, yangi mahsulotlar va xizmatlarni joriy etish orqali iqtisodiyotni modernizatsiya qilishda muhim o'rin tutadi.

Mahalliy ishlab chiqarishni qo'llab-quvvatlash: Kichik bizneslar mahalliy resurslardan samarali foydalanish va ularni ishlab chiqarish jarayonlariga jalb qilish imkonini beradi. Bu milliy ishlab chiqarishni kuchaytiradi.

Iqtisodiy diversifikatsiya: Kichik biznes iqtisodiyotda turli sohalarning rivojlanishiga yordam beradi, bu esa iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Kichik biznesni rivojlantirish yo'nalishlari

Kichik biznesni rivojlantirishda bir qator strategiyalarni amalga oshirish kerak. Quyidagi yo'nalishlar kichik biznesning o'sishini ta'minlashda muhim hisoblanadi:

Moliyaviy qo'llab-quvvatlash: Kichik bizneslar uchun moliyaviy resurslarning etishmasligi eng katta to'siq hisoblanadi. Bank kreditlari, mikro kreditlar va subsidiya dasturlari orqali kichik biznesni moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimi samarali rivojlantirilishi kerak. Xususan, startaplar va yangi tashkil etilgan kichik kompaniyalar uchun moliyaviy yordam ko'rsatish juda muhimdir.

Boshqaruv va texnologik yordam: Kichik bizneslar ko'pincha boshqaruv ko'nikmalariga ega bo'lmasligi, shuningdek, zamonaviy texnologiyalarni qo'llashda qiyinchiliklarga duch keladi. Kichik biznes uchun boshqaruv va texnologiyalarni o'rganish kurslarini tashkil etish, treninglar o'tkazish va maslahat xizmatlarini ko'rsatish orqali bu muammolarni hal qilish mumkin.

Yuqori sifatli infratuzilma yaratish: Kichik biznesning rivojlanishi uchun yaxshi infratuzilma zarur. Yaxshi transport tizimi, tezkor internet, savdo markazlari va omborxonalar xizmati kabi infratuzilmalar kichik biznesni rivojlantirishga yordam beradi. Shu bilan birga, soliq va bojxona tizimlarining soddalashtirilishi, huquqiy muhitning yaxshilanishi zarur.

Mahsulot va xizmat sifatini oshirish: Kichik bizneslar o'z mahsulotlari va xizmatlarini doimiy ravishda takomillashtirib borishlari kerak. Bu esa raqobatbardoshlikni oshiradi va bozorda barqaror o'rin egallash imkoniyatini yaratadi.

Eksportni rivojlantirish: Kichik biznesning global bozorga chiqishi uchun eksport imkoniyatlarini yaratish zarur. Xususan, kichik kompaniyalar o'z mahsulotlarini xalqaro bozorga chiqarish orqali yangi bozorlarni zabt etishlari mumkin.

Kichik biznesni rivojlantirishga ta'sir qiluvchi omillar

Kichik biznesning muvaffaqiyatli rivojlanishida bir qator ichki va tashqi omillar muhim ahamiyatga ega. Ular quyidagilardan iborat:

Moliyaviy resurslarning mavjudligi: Kichik bizneslarning rivojlanishi uchun zarur bo'lgan asosiy omil – bu moliyaviy manbalar. Kichik va o'rta biznesni rivojlantirish uchun davlat tomonidan ko'rsatiladigan subsidiyalar, mikro kreditlar va boshqa moliyaviy dasturlar katta rol o'ynaydi.

Huquqiy va regulyator muhit: Kichik biznes uchun soliq va qonuniy to'siqlarni kamaytirish, shuningdek, huquqiy doiradagi islohotlar hamda soddalashtirilgan ruxsatnomalar tizimi muhim ahamiyatga ega. Bu biznesni boshlash va yuritishda osonlik yaratadi.

Ta'lim va malaka oshirish: Kichik bizneslarning boshqaruv va texnik salohiyatini oshirish uchun ta'lim tizimi va malaka oshirish kurslari zarur. Bu yangi boshlovchilar va tadbirkorlar uchun juda muhimdir.

Bozor talab va raqobat: Kichik biznesning muvaffaqiyati bozor talabiga moslashish va raqobatbardosh mahsulot va xizmatlarni taklif qilishga bog'liq. Mahalliy va xalqaro bozorlarni o'rganish, yangi imkoniyatlarni topish va innovatsion mahsulotlar ishlab chiqarish zarur.

Kichik biznes milliy iqtisodiyotning muhim qismini tashkil etadi va uning rivojlanishi uchun turli omillarni hisobga olish zarur. Moliyaviy, huquqiy, texnologik va infratuzilma sohalarida amalga oshiriladigan islohotlar kichik biznesni rivojlantirishga katta hissa qo'shadi.

ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitusiyasi. T.: O'zbekiston, 2009- 40b.
2. «Tadbirkorlik to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi qonuni. T.: O'zbekiston, 1991.
3. «Kichik va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishni rag'batlantirish to'g'risida»gi O'zbekiston Respublikasi qonuni. T.: O'zbekiston, 1995.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Talim muassasalarining bitiruvchilarini tadbirkorlik faoliyatiga jalb etish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. 2010-yil 28 iyul.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Monopoliyaga qarshi ishlarni tartibga solish va raqobatni rivojlantirish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida. 2010-yil 26 fevral, PF-4191- son.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. «Barkamol avlod yili» Davlat dasturi to'g'risida. 2010-yil 27 yanvar.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. Mamlakatimizda nooziq-ovqat iste'mol tovarlari ishlab chiqarishni kengaytirishni rag'batlantirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. 2009-yil 28 yanvar, PQ-1050-son.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining qarori. Oziq-ovqat tovarlari ishlab chiqarishni kengaytirish va ichki bozorni to'ldirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida. 2009-yil 26 yanvar, PQ-1047--on.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Iqtisodiyotning real sektori korxonalarini qo'llab-quvvatlash, ularni barqaror ishlashini ta'minlash va eksport salohiyatini oshirish chora-tadbirlari dasturi to'g'risida. 2008-yil 28 noyabr, PF-4058-son.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni. Tadbirkorlik subyektlarini huquqiy himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida. 2005-yil 14 iyun, PF-3619-son.